

Consiliul Superior al Magistraturii
Judecătoria Chișinău
(sediul BUIUCANI)
MD-2004, mun. Chișinău,
str. M. Viteazul, 2
tel./fax 022-29-51-20

The Supreme Council of Magistrates
Chișinău District Court
(Buiucani Office)
2nd Mihai Viteazul street
Chișinău, CA 2004
tel. number/fax 022-29-51-20

*Curtea Constituțională a RM
Mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu 28*

Prin prezenta, Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, vă expediază dosarul nr. 3-694/17, intentat la cererea de chemare în judecată depusă de SRL GBA Trans către Serviciul Fiscal de Stat privind contestarea actelor administrative, pentru examinarea cererii ridicare a excepției de neconstituționalitate.

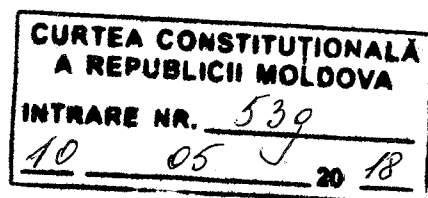
Anexa: Dosarul nr. 3-694/17 pe I volum.

I vol pe 11 File

Vicepreședintele
judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani

Dorin Dulghieru

ÎNCHEIERE

19 martie 2018

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani

Instanța compusă din:

Președintele ședinței,

judecătorul

grefier

Mihai Murguleț

Alina Dutcovici

examinând în ședință publică, cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cauza civilă, la acțiunea înaintată de S.R.L. “GBA Trans” împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la contestarea actelor administrative.

a c o n s t a t a t:

1. La data de 20 septembrie 2017, S.R.L. “GBA Trans” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la contestarea actelor administrative.
2. Solicită S.R.L. “GBA Trans” anularea deciziei nr. 416/74 din 20 iunie 2017, emisă de Direcția generală de administrare fiscală sud și anularea deciziei nr. 124 din 17 august 2017, emisă de Serviciul Fiscal de Stat.
3. În cadrul ședinței de judecată din 19 martie 2018, reprezentantul părții reclamante, Aurelia Balmuș, a înaintat instanței de judecată cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate în temeiul art. 12¹ din Codul de procedură civilă, motivând poziția prin faptul că sintagmele “amendă în mărime de 3600 lei” și „dar nu mai mult de 72000 lei”, cuprinse în art. 260 alin. (4) din Codul fiscal, sunt neconstituționale.
4. Audiind participanții la proces, studiind materialele pricinii, instanța de judecată consideră necesar de a ridica excepția de neconstituționalitate și de a remite Curții Constituționale sesizarea depusă de reprezentantul părții reclamante, Balmuș Aurelia, din următoarele considerente.
5. În conformitate cu prevederile art.12¹ alin.(1) din Codul de procedură civilă, dacă în procesul judecării pricinii se constată că norma de drept ce urmează a fi aplicată sau care a fost deja aplicată este în contradicție cu prevederile Constituției Republicii Moldova, iar controlul constituționalității actului normativ este de competența Curții Constituționale, instanța de judecată formulează o sesizare Curții Constituționale pe care o transmite prin intermediul Curții Supreme de Justiție.
6. Prin Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 09.02.2016, s-a constatat că pentru interpretarea articolului 135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu.

7. Înalta Curte a statuat, că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate se prezintă Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza, în temeiul aplicării directe a articolului 135 alineatul (1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova.
8. Totodată, judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.
9. Drept urmare a celor justificate, ținând cont de faptul că, obiectul sesizării intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin.(1) lit. a) din Constituție, prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei și Curtea Constituțională nu s-a expus anterior referitor la prevederile care se invocă a fi neconstituționale, instanța va prezenta Curții Constituționale sesizarea depusă de Balmuș Aurelia.
10. Concomitent, ținând cont de dispozițiile alin.(3) art.12¹ CPC, potrivit căruia din momentul emiterii de către instanță a încheierii cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și până la adoptarea hotărârii de către Curtea Constituțională, procedura de examinare a pricinii sau de executare a hotărârii pronunțate se suspendă și art.260 alin.(1) lit.e) CPC, care indică că instanța judecătorească este obligată să suspende procesul în cazul ridicării excepției de neconstituționalitate, procesul în pricina civilă din speță urmează a fi suspendat.
11. În conformitate cu art. 12¹, art. 260 alin.(1) lit. e), art. 263, art. art. 269-270 din Codul de procedură civilă, instanța de judecată,-

d i s p u n e:

Se admite cererea înaintată de reprezentantul S.R.L. “GBA Trans”, Balmuș Aurelia privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Se remite Curții Constituționale al Republicii Moldova sesizarea privind excepția de neconstituționalitate al sintagmei “*amendă în mărime de 3600 lei*” și „*dar nu mai mult de 72000 lei*”, cuprinse în art. 260 alin. (4) din Codul fiscal.

Se suspendă procesul, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de S.R.L. “GBA Trans” împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la contestarea actelor administrative.

Încheierea poate fi atacată cu recurs, la Curtea de Apel Chișinău, pe durata suspendării procesului, prin intermediul judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

Președintele ședinței,
judecătorul

Mihai Murguleț

Copia corespunde originalului,
judecător

Mihai Murguleț

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA
mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu, 28

SESIZARE
PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE
prezentată în conformitate cu art. 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție

I. AUTORUL SESIZĂRII

1. Nume/Denumire - SRL „GBA Trans”, administrator Andrei Balmuş
2. Adresa - mun. Comrat, str. Gavrilov 69
3. Numele/Prenumele reprezentantului – Aurelia Balmuş
4. Funcția – jurist
5. Adresa – mun. Chişinău, str. Burebista 40/2, ap. 110

II. OBIECTUL SESIZĂRII

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie sintagma **”amendă în mărime de 3600 lei” și ”dar nu mai mult de 72000 lei” de la articolul 260 alin. (4) din Codul fiscal.**

Redacția integrală a articolului 260 alin. (4) din Codul fiscal stabilește:

„(4) Neprezentarea facturii fiscale în termenele prevăzute la art. 117 și 117¹ se sancționează cu o **amendă în mărime de 3600 lei** pentru fiecare factură fiscală neprezentată, **dar nu mai mult de 72000 lei** pentru toate facturile fiscale neprezentate în termenele stabilite.”

Excepția de neconstituționalitate a prevederilor enunțate este ridicată în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

III. LEGISLAȚIA PERTINENTĂ

1. Prevederi relevante ale Constituției:

Articolul 1

Statul Republica Moldova

(3) Republica Moldova **este un stat de drept**, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.

Articolul 20

Accesul liber la justiție

- ”(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.
(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 54 Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al

unor libertăți

- „(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.
- (2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.
- (3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.
- (4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății .”

2. Prevederi relevante ale Codului fiscal al Republicii Moldova din 24 aprilie 1997:

Articolul 235. Scopul și forma sancțiunilor fiscale

- ”(1) Sancțiunea fiscală este o măsură **cu caracter punitiv** și se aplică **pentru a se preveni săvârșirea**, de către delincvent sau de către alte persoane, a unor noi încălcări, pentru educarea lor în spiritul respectării legii.
- [...]
- (2) Pentru încălcarea fiscală poate fi aplicată sancțiunea fiscală sub formă de avertizare sau **amendă**.”

Articolul 236. Amendă

- ”(1) **Amenda** este o sancțiune fiscală care constă în obligarea persoanei ce a săvârșit o încălcare fiscală de a plăti o sumă de bani. Amendă se aplică indiferent de faptul dacă au fost aplicate sau nu alte sancțiuni fiscale ori plătite impozite, taxe, majorări de întârziere (penalități) calculate suplimentar la cele declarate sau nedeclarate.
- (2) Amendă reprezintă o parte a obligației fiscale și se percepe în modul stabilit pentru impunerea fiscală.
- [...]”

Articolul 260 Nerespectarea modului de întocmire, de prezentare a dării de seamă fiscale și a facturii fiscale,

precum și neînregistrarea facturii fiscale în Registrul general electronic al facturilor fiscal

”[...]

(4) Neprezentarea facturii fiscale în termenele prevăzute la art.117 și 117¹ se sancționează cu o amendă în mărime de 3600 lei pentru fiecare factură fiscală neprezentată, dar nu mai mult de 72000 lei pentru toate facturile fiscale neprezentate în termenele stabilite.”

3. Prevederi relevante ale Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale:

Articolul 6 Dreptul la un proces echitabil

„1. Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o **instanță independentă și imparțială**, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărîrea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia în interesul moralității, al ordinii publice ori al securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanță atunci când, în împrejurări speciale, publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.

4. Prevederile relevante ale Pactului internațional cu privire la drepturile civile și politice:

Articolul 14

1. Toți oamenii sunt egali în fața tribunalelor și curților de justiție. Orice persoană are dreptul ca litigiul în care se află să fie examinat în mod echitabil și public de către **un tribunal competent, independent și imparțial**, stabilit prin lege, care să decidă fie asupra temeiniciei oricărei învinuiri penale îndreptate împotriva ei,
2. fie asupra contestațiilor privind drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Ședința de judecată poate fi declarată secretă în totalitate sau pentru o parte a desfășurării ei, fie în interesul bunelor moravuri, al ordinii publice sau al securității naționale într-o societate democratică, fie dacă interesele vieții particulare

ale părților în cauză o cer, fie în măsura în care tribunalul ar socoti acest lucru ca absolut necesar, când datorită circumstanțelor speciale ale cauzei, publicitatea ar dăuna intereselor justiției; cu toate acestea, pronunțarea oricărei hotărâri în materie penală sau civilă va fi publică, afară de cazurile când interesul minorilor cere să se procedeze altfel sau când procesul se referă la diferende matrimoniale ori la tutela copiilor.

IV. CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

1. La 20.06.2017, în urma unui control fiscal tematic efectuat, Direcția Generală Administrare Fiscală SUD (în continuare - DGAF SUD), emite **Decizia nr. 416/74** de sancționare a SRL „GBA Trans”, aplicând acesteia, *inter alia*, și o amendă fiscală, în mărime de 28800 lei, pentru neprezentarea facturilor fiscale în termenii prevăzuți la art. 117 și 117¹ Cod fiscal.
2. La 19.07.2017 Decizia nr. 416/74 din 20.06.2017 emisă de DGAF SUD, a fost contestată de către SRL „GBA Trans” la Serviciul Fiscal de Stat care la data de 17.08.2017, prin Decizia nr. 124, a respins ca fiind nefondate argumentele invocate.
3. Suplimentar, în lipsa unor împuterniciri legale, Serviciul Fiscal de Stat, a obligat DGAF SUD să modifice decizia 416/74 din 20 iunie 2017, în partea ce vizează numărul de încălcări stabilite la art. 260 alin. (4) Cod fiscal, considerând că în fapt, au avut loc 14 cazuri de neprezentare în termen a facturilor fiscale și nu 8 așa cum a constatat DGAF SUD la examinarea cazului de încălcare fiscală.
4. În vederea executării deciziei nr. 124 din 17.08.2017, DGAF SUD, a emis o decizie de modificare a Deciziei nr. 416/74 din 20 iunie 2017, prin care a aplicat suplimentar SRL ”GBA Trans” o amendă în mărime de 21600 lei. În privința ultimei sancțiuni nu s-a acordat dreptul de contestare și nici posibilitatea de a beneficia de reducerea de 50% a amenzii, pe motiv că decizia emisă a fost una de modificare a Deciziei 416/74 din 20 iunie 2017.
5. **În total, SRL ”GBA Trans” a fost sancționată cu amendă în mărime de 50400 lei pentru neprezentarea în termenii stabiliți la art. 117 și 117¹ Cod fiscal, a 14 facturi fiscale (art. 260 alin. (4) Cod fiscal).**
6. Această sancțiune a fost executată în mod silit de către DGAF SUD prin emiterea în perioada 28.07.2017-11.09.2017 a mai multor

ordine incaso, inclusiv suspendarea operațiunilor la conturile bancare ale SRL „GBA Trans”. Prin dispoziția DGAF SUD din 12.09.2017 s-a dispus reluarea operațiunilor la conturile bancare.

7. Urmează a se atrage atenția că executarea silită a fost dispusă de către DGAF SUD chiar în perioada în care SRL „GBA Trans” a contestat la Serviciul Fiscal de Stat Decizia nr. 416/74 din 20.06.2017 emisă de către DGAF SUD.
8. Deciziile **nr. 416/74 din 20.06.2017** emisă de către DGAF SUD și nr. 124 din 17.08.2017 au fost contestate în instanța de judecată (Judecătoria Chișinau, sediul Buiucani) de către SRL „GBA Trans”.

V. EXPUNEREA ARGUMENTELOR ADUSE ÎN SPRIJINUL OBIECTULUI SESIZĂRII

Pretinsa încălcare a articolului 20 combinat cu articolul 1 și 54 din Constituție

1. Liberul acces la justiție, constituie una dintre componentele principiului asigurării preeminenței dreptului într-o societate democratică. Astfel, potrivit articolului 20 din Constituție, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente, împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.
2. Aceste măsuri semnifică organizarea unei bune administrări a justiției, credibilă, sigură, imparțială și **independentă** pentru cei ce ajung în fața instituțiilor judiciare. De aceea, instanța europeană a reținut ideea, că într-o societate democratică, în sensul Convenției, dreptul la o bună administrare a justiției ocupă un loc eminent, astfel că o interpretare restrictivă a dispozițiilor art. 6 nu ar corespunde cu obiectul și scopul prevederilor sale.
3. Prin urmare, Curtea Europeană, într-o jurisprudență vastă, a statuat că liberul acces la justiție presupune nu doar formalitatea de sesizare a instanței de judecată, accesul la justiție urmând a fi interpretat ca un drept de acces concret și efectiv **la o instanță de plină jurisdicție**.
4. În cauza *Chevrol v. Franța*, Curtea a raționat că exercitarea **deplinei jurisdicții** de către o instanță presupune să nu renunțe la nici una din componentele funcției de a judeca. Așadar, refuzul unei instanțe sau imposibilitatea de a se pronunța în mod independent asupra anumitor aspecte cruciale pentru soluționarea

litigiului, cu care a fost sesizată, ar putea constitui o încălcare a art. 6 § 1 din Convenția Europeană.

5. În cauza *Silvester's Horeca SRL vs. Belgia*, Curtea Europeană a statuat: dacă judecătorul este competent doar a stabili existența sau inexistența infracțiunii sau contravenției, dar nu este competent să stabilească asupra oportunității amenzii sau pedepsei, el nu exercită **un control de plină jurisdicție**. În acest sens, persoana interesată este lipsită de dreptul de acces la un tribunal de plină jurisdicție.
6. S-a conturat în acest sens, în strânsă legătură cu principiul general al procesului echitabil, prevăzut de textul constituțional, un alt principiu, **cel al accesului la un tribunal de plină jurisdicție**. Fără a fi consacrat expres de normele constituționale, fiind mai degrabă o creație a jurisprudenței, acesta constituie deopotrivă o garanție a procesului echitabil, având în calitate de componente și **principiile individualizării pedepsei și proporționalității sancțiunilor**. Or, un tribunal lipsit de componența de individualizare a sancțiunii și de posibilitatea proporționării acesteia la gravitatea faptei și circumstanțele cauzei, nu poate fi considerat un tribunal investit cu toate componentele funcției de a judeca.
7. Conferind **principiului de acces la un tribunal de plină jurisdicție** o conotație constituțională, în Hotărârea nr. 10 din 10 mai 2016 asupra excepției de neconstituționalitate a unor prevederi ale alin. (2) art. 345 Cod contravențional, Curtea Constituțională a subliniat:

„[...] prin individualizarea legală legislatorul trebuie să ofere judecătorului competența de stabilire a pedepsei în anumite limite predeterminate - minimul și maximul special al pedepsei, precum și să prevadă, pentru același judecător, instrumentele care să-i permită alegerea și determinarea unei sancțiuni concrete, în raport cu particularitățile faptei și cu persoana care a comis o contravenție sau o infracțiune”.

8. În aceeași hotărâre, Curtea a statuat că **în lipsa unei sancțiuni relativ determinate și a altor mecanisme de individualizare a sancțiunii persoana nu are nici o posibilitate reală și adecvată de a beneficia pe cale judiciară de protejarea drepturilor sale, inclusiv de o sancțiune echitabilă**. Individualizarea sancțiunii trebuie să reflecte relația dintre sancțiune (proporția și natura acesteia) și gradul pericolului social al faptei. În acest sens, Curtea a constatat că **lipsa posibilității instanței de judecată de a aplica**

criteriile pentru individualizarea sancțiunii în cauza concretă și aplicarea unei sancțiuni absolut determinate nu asigură caracterul ei echitabil.

9. Într-o jurisprudență recentă, Curtea Constituțională a declarat neconstituționale unele prevederi ale Legii 845 din 03 ianuarie 1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi care nu permiteau individualizarea pedepsei, reglementând sancțiunea în mărimea venitului brut obținut din activitatea desfășurată fără a deține licență (Hotărârea nr. 2 din 30 ianuarie 2018).
10. Cu referire la acest aspect, Curtea a reținut că: *legiutorul nu poate reglementa o sancțiune în așa fel, încât să lipsească instanța de judecată de posibilitatea de a individualiza sancțiunea, ținând cont de circumstanțele cazului. În astfel de situație, competențele instanței ar fi limitate*, creându-se precondiții pentru încălcarea drepturilor constituționale ale subiecților, *inter alia*, a dreptului constituțional la un proces echitabil.
11. Prin urmare, Curtea a menționat că *limitarea rolului instanței de judecată lipsește de substanță garanțiile dreptului la un proces echitabil, consacrat de articolele 20 din Constituție și 6 din Convenția Europeană.*
12. Revenind la circumstanțele litigiului, constatăm că persoana juridică a fost sancționată în temeiul art. 260 alin. (4) Cod fiscal al Republicii Moldova. Prevederile citate statuează că: *"neprezentarea facturii fiscale în termenele prevăzute la art.117 și 117¹ se sancționează cu o amendă în mărime de 3600 lei pentru fiecare factură fiscală neprezentată, dar nu mai mult de 72000 lei pentru toate facturile fiscale neprezentate în termenele stabilite."*
13. Observăm, că sancțiunea fiscală reglementată de art. 260 alin. (4) Cod fiscal, este una absolut determinată, fiind indicată în mărime fixă, **de 3600 lei** pentru fiecare caz de neprezentare în termen a facturilor fiscale. Totodată, legiutorul a stabilit un plafon maxim al sancțiunii, urmând a fi aplicată o amendă **de 72000 lei**, atunci când sunt constatate 20 sau mai multe cazuri de nerespectare a prevederilor art. 260 alin. (4) Cod fiscal. Chiar și în acest caz, sancțiunea fiscală sub formă de amendă, are o valoare absolut determinată, nefiind indicate limitele minime și maxime ale acesteia, cu care ar putea opera instanța de judecată.
14. Studiind prevederile Codului fiscal al RM, constatăm că acesta

nu conține nici o reglementare privind principiile generale sau criteriile de individualizare a sancțiunii fiscale. Aceasta, deși, potrivit jurisprudenței Curții Europene, **sancțiunile fiscale sunt de natură penală**, atunci când corespund anumitor criterii de individualizare.

15. Astfel, Curtea Europeană determină dacă fapta intra în domeniul de aplicare al „materiei penale” în funcție de criterii **alternative** cum sunt: (1) calificarea juridică a infracțiunii litigioase în dreptul național; (2) natura însăși a acesteia; (3) severitatea sancțiunii aplicabile (*Engel și alții c. Olandei; Ozturk c. Germaniei; Jussila c. Finlandei*).
16. În situația în care o faptă nu este calificată drept penală după primul criteriu (deoarece în dreptul intern al statului membru este calificată drept contravenție, faptă administrativă sau disciplinară etc.), intră în joc criteriile doi și trei. Dintre cele două, esențial este al doilea criteriu, cel privind natura sancțiunii și în special primul subcriteriu - cui anume se adresează norma în discuție: unui grup specific (ex: militari; funcționari publici etc.) sau, dimpotriva, are un caracter general (*Eggs c. Elveției; Weber c. Elveției*).
17. La caz, suntem în prezența unei sancțiuni de natură penală, datorită generalității normei prevăzute la art. 260 alin. (4) Cod fiscal, normă adresată tuturor contribuabililor care eliberează facturi fiscale, cât și caracterului punitiv și represiv al sancțiunii. Or, așa cum prevede și art. 235 alin. (1) Cod fiscal, *”sancțiunea fiscală este o măsură cu caracter punitiv și se aplică pentru a se preveni săvârșirea ... unor noi încălcări, pentru educarea ... în spiritul respectării legii.”*
18. Analizând în continuare circumstanțele litigiului, constatăm că deși societatea reclamantă formal a exercitat dreptul de acces la un tribunal, totuși acesta **nu este investit cu dreptul de a reforma deciziile contestate, în partea ce vizează mărimea amenzilor aplicate**. La soluționarea litigiului, instanța de judecată este strâns legată de cuantumul amenzilor aplicate de DGAF SUD, dat fiind caracterul absolut al acestora.
19. În circumstanțele date, competența instanței investite cu dreptul de examinare a recursului împotriva deciziilor emise de DGAF SUD și Serviciul Fiscal de Stat, se rezumă la simpla verificare a existenței/inexistenței cazului de încălcare fiscală și a corectitudinii calculării amenzii aplicate. Judecătorul este privat de dreptul de a aprecia mărimea și oportunitatea aplicării

amenzii în cauză, precum și de dreptul de a verifica proporționalitatea între amenda aplicată și gravitatea faptei.

20. Legea aplicabilă la soluționarea litigiului, nu permite instanței să opereze cu noțiunea de individualizare a sancțiunii sau cu noțiunea de proporționare a sancțiunii la gravitatea faptei și persoana făptuitorului. Prin instituirea de către legiuitor a unei sancțiuni absolut determinate, instanța de judecată este privată de posibilitatea de a identifica sancțiunea echitabilă în raport cu circumstanțele pricinii, fiind strict legată de cuantumul amenzii aplicate de DGAF SUD.
21. Lipsirea instanței de împuternicirea de a adapta sancțiunea din punct de vedere cantitativ și calitativ la gravitatea faptei și persoana făptuitorului, este de natură să îngreuneze societatea reclamantă în dreptul la un proces echitabil. Or, mijlocul de apărare pus la dispoziția reclamantei de legiuitor, este unul neeficient și iluzoriu, instanța fiind în imposibilitate de a repune în discuție cuantumul sancțiunii aplicate de DGAF SUD.
22. Considerăm că în lipsa unor limite minime și maxime ale amenzii, judecătorul este plasat în imposibilitatea de a se expune asupra unor aspecte cruciale la soluționarea litigiului, prin urmare, este lipsit de una din componentele importante ale funcției de a judeca.
23. Or, așa cum a reținut și Curtea Europeană în jurisprudența sa, printre caracteristicile unui organ judiciar de plină jurisdicție se numără și atribuția de a reforma atât în fapt cât și în drept, decizia emisă de organul inferior. În special, aceasta trebuie să aibă competența de a soluționa toate chestiunile de fapt și de drept relevante pentru soluționarea litigiului cu care a fost sesizată (Cauza Chevrol v. France, 13 februarie 2003, § 77).
24. Iar potrivit Constituției RM, justiția este înfăptuită doar de către instanțele judecătorești, principiu care impune *sine qua non* ca în procesul înfăptuirii justiției instanțele judecătorești să fie independente și să nu fie limitate în competențe, pentru a exercita un control de plină jurisdicție.
25. Prin urmare, sistemul sancțiunilor fiscale, care în lumina Convenției Europene sunt de natură penală, trebuie să fie reglementate de o manieră ce ar permite instanțelor judecătorești stabilirea pedepselor în limite minime și maxime, precum și să permită individualizarea pedepsei prin proporționarea acesteia la gradul de pericol social.

26. **Sanctiune nu poate fi exact determinată** invocându-se promovarea politicilor fiscale ale statului, or, aceasta trebuie subordonată dreptului și principiilor generale stabilite de Curtea Constituțională și Curtea Europeană în jurisprudența sa. Stabilirea sancțiunilor în legea fiscală trebuie să fie ghidată de existența proporției între interesele și drepturile individuale, pe de o parte, și cele ale societății, pe de altă parte.
27. Or, așa cum a reținut și Curtea Constituțională în jurisprudența sa, "principiul constituțional al legalității impune diferențierea sancțiunilor stabilite pentru încălcarea legii, astfel încât să existe un echilibru între scopul legii contravenționale (*care în jurisprudența Curții Europene sancționează fapte cu caracter penal, la fel ca și Codul fiscal – adăugarea n.a.*) și mijloace, iar mijloacele utilizate să nu restrângă drepturile persoanei mai mult decât este necesar pentru a atinge aceste scopuri. (Hot. nr. 10 din 10 mai 2016)".
28. În aceeași hotărâre, Curtea a subliniat că *"lipsa mecanismelor, prin care ar fi posibilă realizarea individualizării judiciare, denaturează caracterul efectiv, proporțional și disuasiv al sancțiunii contravenționale, nu permite instanțelor de judecată de a exercita un control judiciar efectiv și încalcă dreptul justițiabililor de acces la justiție."*
29. Considerăm că modul de reglementare a sancțiunii pentru încălcările fiscale cuprinse la articolul 260 alin. (4) din Codul fiscal, contravine articolelor 1, 20 și 54 din Constituție.

VI. CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

În contextul celor expuse mai sus, solicit Curții Constituționale exercitarea controlului constituționalității sintagmelor **"amendă în mărime de 3600 lei"** și **"dar nu mai mult de 72000 lei"** de la **articolul 260 alin. (4) din Codul fiscal**, prin raportare la prevederile articolelor 1 alin. (3), 20 și 54 din Constituție.

Cu deosebit respect,

Aurelia Balmuș,
reprezentant SRL "GBA Trans"